

**Izba Administracji Skarbowej
w Gdańsku**

2201-IWW-1.0921.17.2020

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku
ul. Długa 75/76
80-831 Gdańsk

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Temat kontroli	Terminowość wystawiania tytułów wykonawczych dotyczących zaległości za 2019 rok.
Jednostka kontrolowana	Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku ul. Rzeźnicka 54/56 80-822 Gdańsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Małgorzata Miszczak Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku (zwana dalej Naczelnikiem lub NUS) pełniąca obowiązki Naczelnika od dnia 01.12.2016 r. i powołana na stanowisko Naczelnika od dnia 01.03.2017 r.
Kontrolerzy	Marcin Pietruczuk – ekspert skarbowy (koordynator kontroli), Maciej Bronk – młodszy kontroler skarbowy, działający na podstawie upoważnienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku z dnia 11.08.2020 r. nr 2201-IWW-1.0921.17.2020.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrola w trybie uproszczonym, przeprowadzona w dniu 14.08.2020 r.
Podstawa prawna prowadzenia kontroli	Art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.
Wpisano do ewidencji kontroli	Pozycja nr 2/2020.
Okres objęty kontrolą	Kontroli podlegało postępowanie organu podatkowego odnośnie zaległości za 2019 rok.
Zakres przedmiotowy kontroli	Terminowość wystawiania tytułów wykonawczych (i upomnień) dotyczących zaległości za 2019 rok.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Działania Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w kierowanym Urzędzie Skarbowym w badanym zakresie oceniono negatywnie .
Uzasadnienie oceny ogólnej	Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sposób nieprawidłowy, tj. z opóźnieniem podejmował czynności w ww. obszarze wystawiania tytułów wykonawczych dotyczących zaległości za 2019 rok (a także wystawiania upomnień)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

<i>Realizacja wniosków o ulgi w spłacie w okresie od 01.01.2020r. do dnia kontroli.</i>	
Stan prawny	Ustawa z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (j.t.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1314 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30.12.2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (j.t.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1483); Regulamin Organizacyjny Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 179/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku z dnia 21.12.2017 r.
Opis stanu faktycznego	Zadania w zakresie wystawiania tytułów wykonawczych (w tym również wystawiania upomnień) w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. w kontrolowanej jednostce (na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 179/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku z dnia 21.12.2017 r.) realizował Dział Spraw Wierzycielskich (SEW) w pionie poboru i egzekucji (SZNE), podległy bezpośrednio Pierwszemu Zastępcy Naczelnika (ZN-1). Na podstawie § 13 pkt 1 lit. a ww. Zarządzenia do zadań Działu Spraw Wierzycielskich należało w szczególności <i>„wykonywanie czynności poprzedzających wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w tym podejmowanie działań informacyjnych i dyscyplinujących, wystawianie i doręczanie upomnień oraz wystawianie i przekazywanie do organów egzekucyjnych tytułów wykonawczych i wniosków egzekucyjnych”</i>. Kontroli podlegało postępowanie organu podatkowego odnośnie terminowości wystawiania tytułów wykonawczych (w tym również wystawiania upomnień) dotyczących zaległości za 2019 rok. Podstawą typowania spraw do kontroli w ww. zakresie był zmodyfikowany raport sporządzony w Hurtowni WHTAX na dzień 07.08.2020 r.: • obszar: skoroszyt SPRZAL.40 – Zestawienie zaległości przedawnionych oraz zaległości, które będą przedawnione, • arkusz: 41 - Zaległości, które będą przedawnione – szczegóły według podatnika na poziomie US według daty przedawnienia (stan na koniec okresu sprawozdawczego), • numer sprawozdania: 207 (tj. według stanu na dzień 31.12.2019 r.). W pierwszej kolejności przedmiotowy raport ograniczono do zaległości podatkowych, które spełniały następujące kryteria: • dotyczyły 2019 r. • wynikały z deklaracji; • w stosunku do których wystawiono upomnienia i tytuły wykonawcze. Zgodnie z powyższym raportem sporządzonym dla Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku istniało 955 zaległości spełniających powyższe kryteria. Następnie raport ten <u>zawężono do zaległości</u>, w przypadku których wyliczona liczba dni pomiędzy kolumnami o nazwie <i>„Data od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych”</i> oraz o nazwie <i>„Data wystawienia pierwszego tytułu wykonawczego (...)”</i> <u>wynosiła powyżej 40 dni</u>. W wyniku powyższego ograniczenia uzyskano zestawienie 794 zaległości wynikających z deklaracji za 2019 r., w stosunku do których wystawiono tytuły wykonawcze powyżej 40 dni od daty, od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych (co stanowi 83,14% przypadków).

Z ww. próby do kontroli wytypowano **48 zaległości** należących do 16 podatników – na podstawie ww. kryteriów:

- kwota zaległości: wybrano sprawy o najwyższej kwocie zaległości podatkowych,
- najdłuższego opóźnienia czasowego w wystawieniu tytułu wykonawczego: wybrano sprawy o najdłuższym odstępie czasowym (ilość dni) od dnia, od którego możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych do dnia wystawienia tytułu wykonawczego.

W przypadku gdy podatnik wytypowany na podstawie ww. kryteriów posiadał jeszcze inne zaległości podatkowe objęte raportem, do kontroli typowano wszystkie zaległości danego podatnika – niezależnie od kwoty/ilości dni opóźnienia w wystawieniu tytułu wykonawczego.

Zgodnie z art. 15 § 1 ustawy z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (w brzmieniu obowiązującym w 2019 r.) *egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia.* W myśl art. 26 § 1 ww. ustawy, *organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, sporządzonego według ustalonego wzoru.*

Jak stanowi § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30.12.2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, **wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie:**

- 1) **niezwłocznie**, w szczególności jeżeli:
 - a) łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne,
 - b) z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany;
- 2) *nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany.*

W myśl § 9 tego rozporządzenia, w przypadkach, w których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, **wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy:**

- 1) **niezwłocznie**, w szczególności jeżeli:
 - a) łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne,
 - b) z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany;
- 2) *nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany.*

Ustalenia	W wyniku przeprowadzenia kontroli doraźnej stwierdzono, że spośród 48 wytypowanych zaległości: · w 32 przypadkach dotyczących zaległości, których łączna wysokość przekraczała dziesięciokrotność kosztów upomnienia i w których nie były podjęte działania informacyjne (tzw. miękka egzekucja), upomnienie zostało wystawione z opóźnieniem od 11 do 52 dni od dnia przypisania zaległości podatkowej. Jak wynika z wyjaśnień Kontrolowanej jednostki, do opóźnienia dochodziło m.in. w skutek: <i>przeoczenia, urlopu wypoczynkowego pracownika, przypisów dokonanych w okresie urlopowym, czasowym zmniejszeniem obsady pracowników wystawiających upomnienia (oddelegowanie jednego pracownika do US w Opolu), akcji wysyłki pism do podatników, opóźnienia w przypisaniu zaległości na karcie kontowej w okresie długotrwałej nieobecności pracownika z powodu choroby, oczekiwania przed wystawieniem upomnienia na zakończenie księgowania wpłat i zamknięcie miesiąca w rachunkowości,</i> · w 31 przypadkach dotyczących zaległości, których łączna wysokość przekraczała dziesięciokrotność kosztów upomnienia i w których nie były już podejmowane działania informacyjne, tytuł wykonawczy został wystawiony z opóźnieniem od 15 do 92 dni od dnia doręczenia upomnienia (z tego w 12 przypadkach opóźnienie wynosiło od 15 do 20 dni, a w 19 przypadkach – od 21 do 92 dni). Jak wynika z wyjaśnień Kontrolowanej jednostki, do opóźnienia dochodziło m.in. w skutek: <i>zmniejszenia obsady pracowników wystawiających tytuły (oddelegowanie pracownika do US w Opolu), realizowania zadań w okresie długotrwałej nieobecności pracowników z powodu choroby lub urlopów, przeoczenia.</i> Jednocześnie w 17 przypadkach (z 48 wytypowanych zaległości) stwierdzono zarówno opóźnienie w wystawieniu upomnienia, jak i w wystawieniu tytułu wykonawczego. Dodatkowo w wyniku weryfikacji dokumentacji związanej z wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych na ww. zaległości z danymi wynikającymi z raportu z WHTAX stwierdzono błędy wprowadzenia dat doręczenia upomnień do bazy danych, tj.: · w 4 przypadkach błędnie obliczono i wprowadzono do bazy danych datę odbioru upomnień, · w 1 przypadku wprowadzono datę doręczenia upomnienia pomimo braku jego doręczenia (koperta z przesyłką wróciła z adnotacją „<i>adresat wyprowadził się</i>” bez dokonania awizacji); jako datę doręczenia wprowadzono dzień 02.07.2019 r. (tj. 1 dzień po wpływie zwróconej korespondencji do urzędu); W wyjaśnieniach Kontrolowana jednostka wyjaśniła, że błędnie przyjęto fakt jego skutecznego doręczenia, a pomyłka wyniknęła z faktu, że przed jak i po wysłaniu przedmiotowego upomnienia korespondencja pod wskazanym adresem była skutecznie doręczana. W związku ze stwierdzonym błędem tytuł wykonawczy związany z tą należnością wycofano. Podsumowując, w Kontrolowanej jednostce w opisanych przypadkach doszło do opóźnień w niezwłocznym wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych, o którym mowa w § 7 ust. 1 i § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30.12.2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych. Ustalono, iż dochodziło do opóźnień w niezwłocznym wystawianiu upomnień oraz tytułów wykonawczych, tj. · upomnienia wystawiono później niż w ciągu 10 dni od dnia przypisania zaległości podatkowej (o ile nie zachodziły okoliczności niezależne od organu) – powyższe dotyczy 32 przypadków (spośród 48 wytypowanych do kontroli zaległości),
-------------------------	---

	co stanowi 66,67% wytypowanych do kontroli zaległości; · tytuły wykonawcze wystawiono później niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia upomnienia (z uwagi na oczekiwanie 7 dni na dokonanie wpłaty przez zobowiązanego oraz 7 dni na zaksięgowanie ewentualnej wpłaty) – powyższe dotyczy 31 przypadków (spośród 48 wytypowanych do kontroli zaległości), co stanowi 64,58% wytypowanych do kontroli zaległości. W przypadkach tych nie stwierdzono jednocześnie, aby na przekroczenie ww. terminu do wystawiania tytułu wykonawczego wpływ miało opóźnienie otrzymania przez Kontrolowaną jednostkę zwrotnego potwierdzenia odbioru upomnienia. Dodatkowo w 17 przypadkach (co stanowi 35,42% wytypowanych do kontroli zaległości) dochodziło zarówno do opóźnienia w wystawieniu upomnienia, jak i wystawieniu tytułu wykonawczego, co kumulatywnie wpływało negatywnie na terminowość wystawiania tytułów wykonawczych. Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono w 4 przypadkach błędy we wprowadzeniu dat doręczenia upomnień do bazy danych oraz 1 przypadek wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego doręczenia upomnienia, co skutkowało koniecznością wycofania tytułu wykonawczego. W konsekwencji stwierdzić należy, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w ramach prowadzonych działań w sposób nieprawidłowy (tj. opóźnieniem) podejmował czynności w ww. obszarze.
Ocena	Działania Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, jakie podejmował w zakresie terminowości wystawiania tytułów wykonawczych dotyczących zaległości za 2019 rok należy ocenić negatywnie.

IV. Pozostałe informacje

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej *Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.*

Sprawozdanie zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Gdańsk, dnia 26.10.2020r.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku

Tomasz Słaboszowski

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

Dokument nie zawiera treści podlegających anonimizacji:
Monika Kwiecińska – Inspektor ds. ochrony danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych.